

ÅRSPLAN FOR RISKA BARNEHAGE 2023/2024

PRESENTASJON AV VIRKSOMHETEN/BARNEHAGEN

Riska barnehage ligger i Riska bydel.

Riska barnehage startet i 1972. Høsten 1996 flyttet barnehagen inn i nye lokaler og utvidet fra to til tre avdelinger. Barnehagen har 54 plasser og 12 fast ansatte. Barnehagen er stor og funksjonell og har et spennende uteområde.

Barnehagen ligger på Riska - nær skoler, bibliotek og Bryggen. Det er mange fine turområder i nærheten som gir gode muligheter for varierte naturopplevelser, lek og læring. I gangavstand fra barnehagen kommer vi lett til skog og fjell, sjø og vann. Vi bruker området rundt Stemmen, Neset, Øykhagen, Hommersåk- fjellet og Riska stranda i det pedagogiske arbeidet.

De kommunale barnehagene er samorganisert i virksomheter. Det er totalt 12 kommunale barnehagevirksomheter der hver virksomhet består av flere barnehager. Målet for organiseringen er effektiv og robust drift av de kommunale barnehagene.

Riska barnehage er en del av virksomheten Høle og Hommersåk barnehagene. Forsand barnehage er en samarbeidende virksomhet.

Barnehagens satsningsområde barnehageåret 2023 / 2024 er USB. - Den utviklingsstøttende barnehagen. Dette har vært et satsningsområde for de kommunale barnehagene i Sandnes i flere år.

ÅRSPLANEN

Alle barnehager er pålagt gjennom Lov om barnehager og Rammeplan å utarbeide en egen årsplan. Den skal presentere barnehagen på en slik måte at det tydelig kommer fram hvordan personalet jobber med områdene i rammeplanen. Årsplanen skal være et forpliktende arbeidsdokument for personalet og skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen bygger også på kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune 2020-2024.

KVALITETSPLAN

Kvalitetsplanen skal bidra til god kvalitet i barnehage og skole i Sandnes kommune. Utdanningsløpet skal preges av helhet og sammenheng. Barn og unge skal oppleve å bli møtt med gode felles verdier og holdninger gjennom hele barnehage- og skoleløpet.

Målene i planen skal bidra til kunnskapsbasert praksis, høy kvalitet og felles standard i barnehagene. Kvalitetsplanen skal være et dokument for den enkelte barnehagen i planlegging, vurdering og evaluering

[Les Kvalitetsplanen](#)

Innsatsområder i kvalitetsplanen

Tidlig innsats:

Gi et kvalitetsmessig godt barnehagetilbud til alle barn og samtidig sette inn tiltak tidlig dersom det er behov for det.

Slik gjør vi det hos oss:

- Tilstedeværende og observante voksne
- Kartlegging til bruk som forebygging og tiltak
- Bruk av små grupper
- Barnesamtaler
- Foreldresamtaler
- Fokus på inkludering, enkelt barn og barnegruppen i hverdagen og i møter.
- Arbeide for en trygg og god hverdag for alle barn
- Veiledning
- Støtte og tilstedeværelse fra kontaktperson i PPT.
- Dokumentasjon av tiltak.

Barns behov – barnets stemme:

Hele personalet skal ha handlingskompetanse for å gi barn best mulig støtte i sin utvikling og læring. De ansatte skal ta utgangspunkt i barns behov og det barn er opptatt av. Barnehagebarn skal oppleve barnehagetilbudet som trygt og godt for dem.

Slik gjør vi det hos oss:

- Gjennom barnesamtaler får vi informasjon om barns interesser mm
- Foreldresamtaler
- Observasjoner og kartlegging
- Hente- og bringe situasjoner
- Lydhøre voksne
- Personalet evaluerer og går gjennom det som barna er opptatt av og bygger videre på dette
- Fokus på inkludering og trivsel på avdeling. Drøftes på ulike møter.

Digital praksis i barnehagen:

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

[Les planen Digital praksis i kommunale barnehager i Sandnes](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Kursing/opplæring i bruk av digitale verktøy
- Aktive og nysgjerrige voksne
- Digi veileder i hver barnehage, denne deltar på samlinger for digi veiledere
- Øke barnas digitale dømmekraft
- Prøve ut ulike programvarer og mulighet til å eksperimentere sammen med barna
- Aktiv tilgjengelig digitalt utstyr som f.eks bluebot, infoskjerm, funtable, i-pad, minimikroskop, pc, kopimaskin, rugged robot m.m

Profesjonelle læringsfelleskap og barnehagebasert kompetanseutvikling:

Barnehagen skal ha en systematisk og kollektiv kapasitetsbygging der alle ansatte tilegner seg barnehagekunnskap og omgjør den til handlingskompetanse

Slik gjør vi det hos oss:

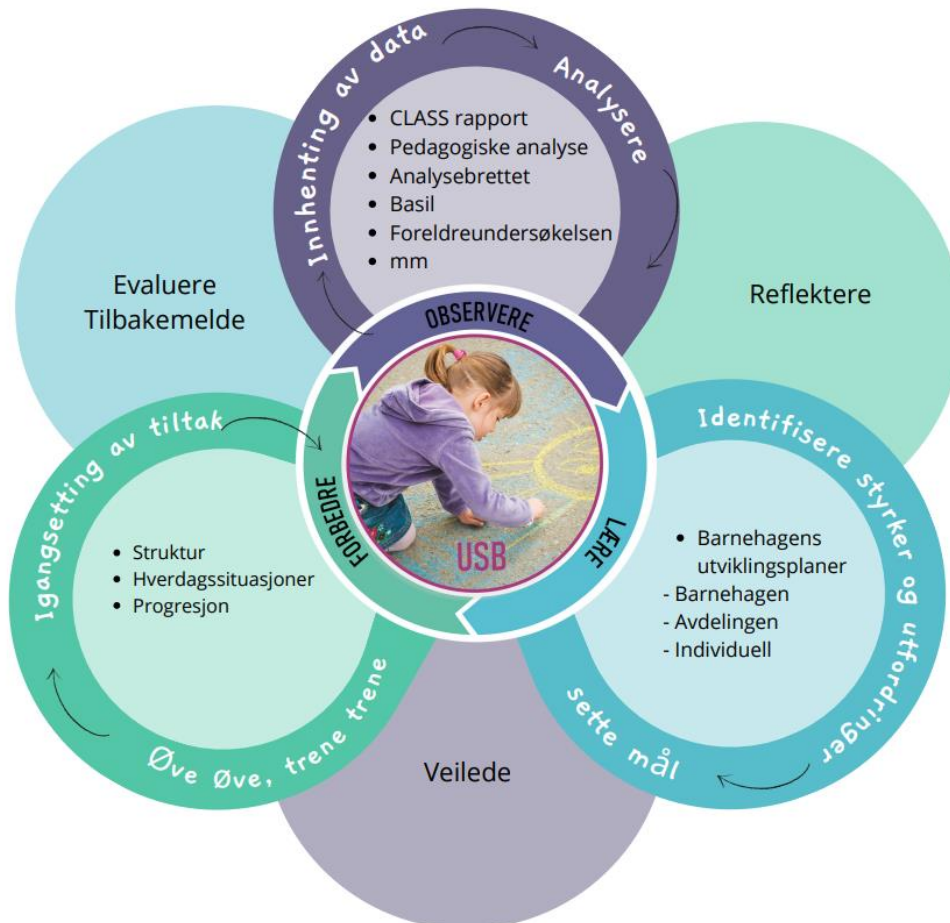
- Utviklingsplan for profesjonelle læringsfelleskap på individnivå, avdelingsnivå og barnehagenivå.
- Fokus på delingskultur for å bidra til at kunnskap omgjøres til handling
- Øve og øver for å få handlingskompetanse
- Systematisk USB arbeid
- Tilrettelegger veileder ansatte i sitt utviklingsarbeid
- Lærende nettverk, på tvers av barnehager
- Bruke IGP metoden, individuell, gruppe og plenum
- Bruke avdelingsmøter, personalmøter, ledermøter og planleggingsdager til deling og kompetanseutvikling
- Tilbakemeldingskultur

Utviklingsstøttende barnehage (USB):

Sandnes kommune arbeider etter et helhetlig kvalitetssystem for å styrke allmennpedagogikken gjennom økt kunnskap og handlingskompetanse om hvordan barnehageansatte best kan støtte barn i deres utvikling. Den viktigste faktoren for å fremme barns omsorgs- og læringsmiljø i barnehagen er kvalitet på de ansattes samspill med barna.

Slik gjør vi det hos oss:

- USB tilrettelegger 10% stilling
- Kollega veiledning
- Utarbeide utviklingsplaner på individuelt, avdeling og barnehagenivå.
- CLASS observasjoner hvert andre år
- USB er tema på personalmøter, avdelingsmøter, ledermøter og planleggingsdager.
- Høyt fokus på positivt klima, og deltakende voksne i samspill med barna.
- Fokus på tilbakemeldingskultur, ansatte observere hverandre og gir tilbakemeldinger.
- Faglig støtte, og fokus på relasjons - kompetanse
- Bruke e- læringsprogrammet og ressurshefte.
- Barnehagen har sitt eget årshjul for USB arbeidet.
- Samarbeide om lærende nettverk

Trygt og godt barnehagemiljø:

Barnehageloven kapittel 8: Psykososialt barnehagemiljø

Slik gjør vi det hos oss:

- Barnesamtaler med fokus på trivsel og trygt og godt barnehagemiljø.
- Foreldresamtaler med fokus på trygt og godt barnehagemiljø.
- Aktiv bruk av smågrupper
- Arbeid med USB
- Arbeide for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag. De ansatte har plikt til å gripe inn hvis et barn ikke har det bra.
- Handlingsplan hvis barn ikke har et godt barnehagemiljø.
- Undersøker å sette inn tiltak ved behov.
- Fokus på traumebasert omsorg, gjennom Stine Sofie stiftelsen og robuste barn og livsmestring. Forsand og Høle deler kompetanse fra Stine Sofie stiftelsen.
- Øke ansattes handlingskompetanse gjennom caser på personalmøter og planleggingsdager.
- Personalet skal ha god kjennskap til regelverket for trygt og godt barnehagemiljø. (Barnehageloven)
- Felles forståelse om hva et trygt og godt barnehagemiljø er.
- Arbeide med Selma- forskningsprosjekt om livsmestring og helse i Forsand, Hommersåk og Høle barnehage. Prøve ut materiell med barna- som omhandler kjerneområdene anerkjennelse, mestring, livsglede, engasjement og samspill. Personalet som arbeider med de største barna får kompetanseheving med studiepoeng/kompetansebevis. Dele med personalet i alle avdelingene.

Strategi for ledelse og medarbeiderskap

«Strategi for ledelse og medarbeiderskap» er utarbeidet av medarbeidere, ledere, tillitsvalgte og verneombud i Sandnes kommune. Strategien beskriver kommunens felles verdigrunnlag. Det vil si de holdninger, atferder og verdier som kjennetegner menneskene som jobber i kommunen.

Strategien skal være:

- Et redskap for å styrke ledernes beslutningskompetanse.
- Et viktig strategisk verktøy i utviklingen av organisasjonen.
- En veiviser for godt medarbeiderskap.

[Les om strategi for ledelse og medarbeiderskap](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Strategi for ledelse og medarbeiderskap er tilgjengelig og kjent for alle ansatte
- Vi har systematisk medarbeideroppfølging og medarbeidersamtaler
- Det utarbeides en handlingsplan som oppfølging av medarbeiderundersøkelsen
- Vi arbeider med kommunenes verdier og jobber med hva disse betyr for oss i barnehagen

Mål og tiltak i intern kontrakt.

Et av styringsdokumentene for kommunens barnehager er intern kontrakt. Intern kontrakt signeres av barnehageeier/kommunaldirektør og virksomhetsleder. I internkontrakten legges det inn felles målsetninger som gjelder alle virksomhetene i området. Det kan også legges inn felles mål for barnehagene. Dersom barnehagen har interne målsetninger legges disse også inn her.

Målene i internkontrakt oppdateres hvert år etter dialog med barnehagevirksomhetene.

RAMMEPLAN OG PEDAGOGISK PRAKSIS

Lov om barnehager med rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

[Rammeplanen](#) er en forskrift til [lov om barnehager](#). Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Rammeplanen redegjør for barnehagens samfunnsmandat, og innholdet skal synliggjøres i årsplanen til barnehagene.

“Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene”

[Barnehagelovens §1 barnehagens verdigrunnlag](#)

Planlegging

[Les om planlegging i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Planlegge det pedagogiske innholdet i barnehagen basert på rammeplanen, årsplanen og progresjonsplanen
- Planlegge ut fra kunnskap om enkeltbarn og barnegruppa
- Bruke observasjon som grunnlag for planlegging
- Basere planleggingen på dokumentasjon, refleksjon og systematisk vurdering
- Basere planleggingen på samtaler med barn og foreldre, brukerundersøkelse og tilbakemeldinger fra foreldre og SU tas med i planleggingen. Vi følge opp barnas interesser
- Personalet har avsatt planleggingstid ut fra tildelte oppgaver
- Brukerundersøkelse

Vurdering

[Les om vurdering i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi driver systematisk vurdering
  - Gjennom egne observasjoner, samtaler og vurderinger
  - På møter; gruppemøter, ledermøter og personalmøter - samt planleggingsdager
  - Gjennom samtaler med barna i barnehagen
  - På bakgrunn av tilbakemeldinger fra foreldre
  - Praksisen blir jevnlig evaluert gjennom året.
- Personalet må bruke denne kunnskapen i vurderingsarbeidet, og gjennom felles refleksjon lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.
- Vi skal bruke progresjonsplanen og dimensjonene i USB, når vi vurderer arbeidet vårt.
- Vurdering og evaluering av utviklingsplanen på ulike nivå. Individuell, avdeling og barnehage.

Dokumentasjon

[Les om dokumentasjon i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

Det pedagogiske arbeidet i barnehagen dokumenteres jevnlig. Årsplan og progresjonsplan ligger på barnehagens hjemmeside

Dokumentasjon kan i denne sammenheng være

- skriftlig observasjon av enkeltbarn og barn i grupper
  - bilder og film av barn i lek og aktivitet i barnehagen
  - tegninger og andre uttrykk som barna har laget
  - praksisfortellinger
  - bilder fra prosessene som skjer i en aktivitet barna deltar i
  - aktiviteter fra dagen beskrives på infoskop i garderobene.
  - tilbakeblikk/bilder på månedsbrev som foreldrene får hver måned
  - barneintervju av de eldste barna
  - bilder på facebook
-
- Ivareta etisk perspektiv og personvern i all dokumentasjon
  - Ta med barna i arbeidet med dokumentasjon, både i utforming og samtale/refleksjon etterpå
  - Ha en bevissthet rundt hva vi dokumenterer, og hva det skal brukes til
  - Nytte seg av tilgjengelig utstyr

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

[Les om tilrettelegging i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi deler barna inn i små lekegrupper
  - Inkludere barna ved å tilpasse de behovene enkelt individer har og i tillegg gruppa som helhet
  - Samarbeid med ulike aktører rundt barn med spesielle behov
  - Rådfører oss med barnehagens PPT rådgiver, barnevern, eller styrket barnehagetilbud når vi opplever behov.
  - Vi observerer og reflekterer om enkeltbarn i samråd med foreldre, og setter inn enkelte tiltak utfra de rammene vi har. Vi bruker observasjonsskjema «alle med» og andre verktøy etter behov
  - Vi lager tiltaksplaner ved behov
-
- Følge rutiner for tidliginnsats.
  - Ha kunnskap om det enkelte barn
  - Sørg for at barn som trenger ekstra støtte får den sosiale, pedagogiske og /eller fysisk tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud
  - Sørg for at barn som mottar spesialpedagogisk støtte inkluderes i barnegruppen og i det allmenpedagogiske tilbudet.

- Varsle styrer hvis man får kjennskap eller mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

[Les om barn og barndom i Rammeplanen.](#)

Slik gjør vi det hos oss:

Vi skal bidra til å ivareta barndommens egenverdi gjennom å:

- Gi rom for lek

- Humor og glede
- Gi barna felles positive opplevelser
- La barna få oppleve at de har medbestemmelse
- Bidra til at barna får et positivt forhold til seg selv og troen på egne evner.
- Bidra til at barna får erfaringer med empati, og utvikler egen empati.
- Møte barna med anerkjennelse, respekt og tillit
- Vi skaper gode relasjoner mellom barn – barn og barn - personal
- Være aktive deltakere i lek
- Jobbe med tema ut fra barnas interesser
- Bruke smågrupper som metode for å sikre at alle barn blir sett og får tilstrekkelig støtte i leken
- Arbeider aktivt med barnas sosiale kompetanse, basiskompetanse og kunne håndtere konflikter
- Plan for å sikre at barnehagen har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.
- Fokus på dimensjonen i USB og trygghets sirkelen

DEMOKRATI

[Les om demokrati i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi skal møte barna med anerkjennelse, respekt og tillit
- Vi legger til rette for at barna får mulighet til å oppleve tilhørighet til fellesskapet i barnehagen
- La barna få oppleve demokrati, ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold utfra egne interesser og forutsetninger.
- Gi barna muligheter til å få lov til å påvirke hverdagen gjennom demokratiske valg, eks valg av aktiviteter, måltid og turmål.
- Gi barna erfaringer med å finne felles løsninger
- Vi deltar på lokale arrangementer i nærmiljøet
- FN's barnekonvensjon

MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT

[Les om mangfold og gjensidig respekt i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Møter barna med anerkjennelse og respekt
- Legge til rette for åpne møter mellom ulike tradisjoner, og det enkelte barns og deres foreldres integritet skal respekteres
- Skape felles opplevelser uavhengig av religion, kjønn, kulturell tilhørighet, ulike familieformer eller alder
- Markering av Samefolkets dag
- Norske og andre kulturers høytider og tradisjoner blir markert på de avdelingene, der kulturen er representert. Dette i samarbeid med foreldrene og deres ønsker
- Markere FN dagen
- Bruker planene for å sikre at barnehagen har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø
- Barna skal oppleve at det er lov å prøve og feile, og oppleve støtte fra ansatte og andre barn.
- Fokus på fellesskap, inkludering og mangfold i barnegruppen
- Ha fokus i hverdagen på at barn skaper egen identitet, og opplever respekt for den de er

LIKESTILLING OG LIKEVERD

[Les om likestilling og likeverd i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi skal være bevisst vår rolle som rollemodell for barn og foreldre
- Vi skal gi alle like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen
- Stille åpne spørsmål og gi barna tid til å reflektere og komme med egne svar
- Vi jobber aktivt for å motvirke alle former for diskriminering
- Vi skal være sensitive ovenfor barnas behov og kroppslige uttrykk
- Barna skal få være med på å ta demokratiske valg, og medvirker aktivt i hvordan innholdet i barnehagen skal være
- Bruker planen for å sikre at barnehagen har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Hvert barn skal kunne gjenkjenne noe som *sitt* i barnehagen, slik at deres identitet blir bekreftet.

Eksempler på identitetsbekreftelse kan være å:

- Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.
- Bruke relevant litteratur og samtale om ulike og unike familiesammensetninger.
- Samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk.
- Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen.
- Fremheve flagg på avdeling og fortelle om nasjoner som er representert

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

[Les om bærekraftig utvikling i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Ha rutiner for daglige og ukentlige miljøarbeid, der barna er aktive deltakere
- Være gode miljøbevisste rollemodeller.
- Gi barna erfaringer med og kunnskap om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjon.
- Miljødetektiver, gi barna mulighet til å lære om gjenbruk og resirkulering. Vi har med poser på tur
- Legge til rette for bruk av naturmateriell og gjenbruk i formingsarbeid
- Følge opp og gjennomføre miljøuka, under kommunens felles ryddeaksjon i mai måned
- Gi barna mulighet til å iakttå og lære om dyr, fisk, fugler, insekter og planter
- Utedag og turdager
- Gi barna naturopplevelser i alle årstider og bidra til at barna opplever tilhørighet til naturen
- Ta barna med på planting hver vår i vår "lille" kjøkkenhage" og følge prosessen gjennom vår, sommer og høst
- Få oppleve prosessen fra jord til bord og fra bord til jord
- La barna få kjennskap til miljømerker på ulike produkter

Miljøfremmende handlinger:

- Vi holder uteområdet og skogen vår ryddig
- Vi dyrker, planter og høster i egen hage
- Vi tilegner oss kunnskap og har fokus på gjenbruk av ulike materialer og klær, under tema miljøvern i årshjulet
- Vi tilegner oss kunnskap om filosofiske betraktninger og naturens livssyklus – gjennom temaarbeid i smågrupper, samlinger og felles opplevelser ute på tur

LIVSMESTRING OG HELSE

[Les om livsmestring og helse i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Hjelpe til å kunne håndtere utfordringer og regulere følelser og hjelpe barna med løsninger i konflikter.
- Dele i smågrupper
- Felles plan for å sikre at barnehagen har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Planen brukes som refleksjonsverktøy i personalgruppa, og som en konkret plan dersom man får kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.
- Gi tid og rom for at barna skal få utforske omgivelsene kroppslig
- Legge til rette for at barna skal få oppleve motorisk mestring
- Bli kjent med egen kropp
- Støtte barna på vei til mestring og hjelpe dem til gradvis å regulere sine egne følelser
- Vi ønsker å la dem kjenne på følelsen av at det kiler i magen, fremfor å overbeskytte dem.
- Positiv og utviklingsstøttene ledelse av barn (utviklingsstøttene barnehage)
- Gi barna mulighet til fysisk og risikofylt lek, som bidrar til smidige og koordinerte kropper som reagerer og handler raskt og riktig. Noe som igjen kan forebygge uhell og skader.
- Vi har en dagsrytme som legger til rette for ro og hvile. De barna som har behov for å sove får anledning til det. Barn som ikke har behov for ekstra søvn sikres også ro gjennom rolige aktiviteter som for eksempel lesestund, rolig musikk, tegning
- Legge til rette for aktiviteter hvor en trener på spesifikke ferdigheter.
- Vi følger Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen, laget av Sosial- og helsedirektoratet
- Tilby sunn og variert mat
- Gi rom for tankeprosesser på barnas egne premisser
- Personalet skal være sensitive og vise respekt for barnas førstegangsopplevelser
- Gi barna tid og rom til å til å sanse og uttrykke seg
- Legger til rette for barns medskapning

**DANNING GJENNOM
LÆRING**

OMSORG, LEK OG

[Les om barnehagens innhold og formål i Rammeplanen](#)

Omsorg

[Les om omsorg i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi er gode rollemodeller for utøving av god omsorg.
- Besøksdager for nye barn for å bli kjent og skape trygge rammer for oppstart/tilvenning.
- Besøksdager på tvers av avdeling ved bytte fra liten til stor avdeling.
- For at barna skal knytte seg til hverandre legger vi til rette for felles opplevelser i små grupper, som for eksempel samling, lek, turer og måltid
- Skape trivsel og trygghet for barna
- Vi oppfordrer barn til å sette ord på og utrykke ulike følelser, både positive og negative
- Oppmuntre barn til å gjenkjenne og anerkjenne egne og andres følelser

Foreldre og barn kan forvente å møte omsorgsfulle og sensitive ansatte som:

- Er tilstedeværende
- Er tilgjengelig fysisk og emosjonelt
- Er lyttende og observante
- Ser og bemerker barns problemer/utfordringer
- Gir barna rask respons og bekrefter både negative og positive følelser
- Anerkjenner barnas følelser
- Har kjennskap til det enkelte barn
- Er ærlige
- Er fleksible
- Er kontinuerlig opptatt av barnas velvære og gir dem den trøst og hjelp det søker

Lek

[Les om lek i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi bruker prosjekt/tema som arbeidsmetode, for å gi barna felles erfaring og referanser
- Vi legger til rette for ulike typer lek og læring gjennom å organisere rom, tid og lekemateriell (rommet som den tredje pedagog)
- Vi har fokus på å utvikle estetisk inspirerende lekekroker
- Vi legger opp dagsrytmen slik at barna får tid og mulighet til ulike aktiviteter og kjennskap til forskjellig lekemateriell
- Rommet skal innby til lek, læring og kreativitet, og materiale/utstyr/leker skal være tilgjengelige for alle barna
- Vi vil skape rom som er fleksible i bruk

- Rommet skal stimulere sansene våre
- Vi har en plan på hvilke leker og materiell som skal være basis på stor og liten fløy. Dette for å sikre progresjon og gjennomgående kvalitet
- Vi fremmer et inkluderende miljø gjennom å ha et aktivt og tydelig personal, som er opptatt av å skape vennskap gjennom lek på barnas premisser
- De ansatte er viktige rollemodeller og bidrar til barns tilegnelse av sosiale ferdigheter
- Ved bruk av observasjon og dokumentasjon vil personalet jevnlig diskutere lekens muligheter, og den ansattes rolle i leken.
- Personalet skal være aktiv deltakende i lek sammen med barna.

DET ER GJENNOM LEK LÆRINGEN SKJER

Danning

[Les om danning i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi skal ha fokus på positive handlinger, og fremheve ønsket adferd
- Vi skal se det enkelte barn, og være tett på for å observere og være støttende dersom det er nødvendig
- Vi legger til rette for at barn lærer ved å få prøve selv «learning by doing»
- I ukerytmen er det lagt opp til en veksling mellom aktiviteter i større og mindre grupper
- Vi har fokus på å løfte frem ulikheter som en styrke. Alle har en verdi i seg selv, og er en stor betydning for fellesskapet
- Vi har et nært samarbeid med familiene for å kunne løfte frem mangfold og kultur
- Gjennom samtaler og undring bidrar vi også til barnas forståelse av seg selv og egne følelser
- Løfte frem ulikheter som en styrke
- Sammen med barna skal vi sette ord på opplevelser og handlinger, dette for å bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet
- Vi tilrettelegger for at barna skal få løse oppgaver og konflikter. Dette bidrar til å utvikle kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse
- Personalet støtter barna i å finne løsninger sammen
- Vi legger til rette for at barna skal få delta i beslutningsprosesser og medvirke til barnehagens innhold

Læring

[Les mer om læring i Rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi jobber ut ifra tema og prosjekter, hvor fokuset er barnas iboende kraft til å utforske, oppleve og erfare med hele seg. Dette skaper naturlig progresjon både i forhold til barnehagens innhold, utvikling og læring hos det enkelte barnet.
- Være oppmerksomme på de enkelte barnas interesser og engasjement, og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter.
- Utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold.
- Lytte til og gjøre seg kjent med det enkelte barns interesser, forutsetninger og mestring for å tilpasse aktiviteter.
- Støtte barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner.
- Være nysgjerrige og undrende i møte med, og sammen med barna, over ulike fenomener og opplevelser.
- Sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring.
- Sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsoppgaver.
- Personalet arbeider systematisk med å utvikle barnas sosiale kompetanse, gjennom ulike verktøy (eks. samtalebilder). Dette forebygger diskriminering og mobbing
- Personalet stiller åpne spørsmål
- Vi bruker pedagogisk dokumentasjon sammen med barna for å skape forståelse og mening.
- Våre rom er innredet slik at de innbyr til lek og læring. Vi har en standard på fløyene for hva som skal tilbys av lekemateriell på 0-3 år og 3-6 år. Dette sikrer progresjon, varierte opplevelser og utfordringer tilpasset interesser, kompetanse og utviklingsnivå hos det enkelte barnet og barnegruppa.

«SAMMEN MED DEG SKAPER VI VEI»

BARNES MEDVIRKNING

[Les mer om barns medvirkning i rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Barna skal medvirke til barnehagens innhold, gjennom at barnas interesser blir tatt på alvor
- Vi bruker hverdagssituasjonene for å sikre barns medvirkning
- Vi involverer foreldre, ved å informere og gi uttrykk for at det er ønskelig at foreldre medvirker
- Får medvirke i planlegging og evaluering av felles arrangement i barnehagen
- Lytte til og gjøre seg kjent med barns kroppslige og språklige uttrykk

- Se verdien av de uformelle lærings situasjonene i hverdagen
- Være åpne for barns innspill og spontanitet
- Støtte og oppmuntre barn til å aktivt gi uttrykk for sine tanker og meninger

- Være aktive deltakere i lek og følge barnas spor
- Veilede og støtte barn i å finne løsninger på ulike problemstillinger
- Ta i bruk kunnskap og erfaringer fra USB i det daglige arbeid
- Barna får velge hvem de vil leke sammen med
- Temaene våre tar utgangspunkt i barnas interesser. Barna får være med å bestemme innhold og utvikling i prosjektet
- Barna får være med å bestemme innhold i samlinger: sanger, eventyr, aktiviteter
- Barna får være med å bestemme dagsrytmen, der det er mulig
- Barna bestemmer selv når de er ferdige å spise, hva de vil spise, når de må på do, når de er kalde/varme (påkledning på stor avdeling)
- Barna er med på demokratiske valg, der man må ta en avgjørelse på vegne av en hel gruppe
- Barna får velge hva og hvordan man vil utføre en oppgave, ut ifra rammer den voksne har gitt
- Barna er med på å finne løsninger på hverdagslige utfordringer og problemstillinger

SAMARBEID MELLOM HJEM OG BARNEHAGE

Foreldreråd og samarbeidsutvalg.

[Les Lov om barnehager §4](#)

[Les mer om samarbeid mellom hjem og barnehage i rammeplanens kapittel 5](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Møte foreldrene med åpenhet, innsikt og forståelse gjennom den daglige kontakten
- Gi tilbud om foreldresamtaler, 2 ganger i året
- Brukerundersøkelser hvert år, i regi av Sandnes kommune
- Foreldrene får månedsbrev hver måned med mål for kommende måned og en evaluering om måneden som har vært
- Arrangere foreldrefrokost, barnehagefester, sosiale dugnader og foreldrekaffe
- Møte de enkelte foreldrene med respekt
- Være imøtekommende overfor alle foreldre
- Informere i hente- og leveringssituasjoner, og bruk av kommunikasjonsverktøyet transponder
- Ta foreldrenes innspill på alvor
- Så langt som mulig å tilpasse virksomhetens innhold og arbeidsform i forhold til de forventningene foreldrene har både som enkeltpersoner og som gruppe
- Gi informasjon om foreldres innflytelsesmuligheter gjennom samarbeid med SU

OVERGANGER I BARNAS LIV

I Arbeidet med ny kvalitetsplan for et helhetlig opplæringsløp i Sandnes kommune er det utarbeidet Standard for overganger.

[Les standard for overganger i barnehager og skoler i Sandnes](#)

Når barnet begynner i barnehagen

[Les om start i barnehagen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Sette av god tid til tilvenning.
- Vi inviterer til besøksdag der barn og foreldre får hilse på personalet, og bli kjent med barnehagen og rommene her
- Vi tar utgangspunkt i barnas behov for tilvenning, det vil være individuelt
- Den første tiden av tilvenning forsøker vi å kun ha noen få nye barn på samme tid. Dette for å sikre god og tett oppfølging
- Vi har en oppstarts samtale med alle nye foreldre i løpet av de første 14 dagene i barnehagen
- Sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med oss
- Bruke tid til informasjon i levering og henting
- Personalet må være bevisste sin rolle, og opptre sensitivt i forhold til barnet
- Den ansatte skal ha fullt fokus på de barna den følger opp i tilvenning
- Bruker trygghets sirkelen som et verktøy for at barn opplever trygghet til lek, utforske og lære

Overganger innad i barnehagen

[Les om overganger innad i barnehagen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Ved overgang fra liten til stor avdeling har vi besøksdag før sommeren og gjennom sommermånedene
- Ved oppstart ny fløy, er det alltid en kjent ansatt som følger barna over de første dagene
- Vi har jevnlig samlinger hvor alle barn og voksne deltar, og har arrangementer i regi av SU – AU dersom foreldrene velger å ha SU.
- De ansatte nytter tiden i uteleken til å gjøre seg bedre kjent med barn som skal over på ny fløy, nærmer oss forsiktig
- Overføringsmøte mellom pedagogiske ledere
- Personalet må være bevisste sin rolle, og opptre sensitivt i forhold til barnet
- Den ansatte skal ha fullt fokus på de barna den følger opp i tilvenning

Overgang til skole

[Les om overgang til skole](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Barnehagen har et tett og godt samarbeid med skolene i bygda. Samarbeidet bygger på Sandnes kommune sin plan for overgang barnehage-skole, og vi har sammen med skolene laget en plan på hvordan vi ønsker at dette skal være i bygda.
- Barnehagen og skolene har faste overføringsmøte om våren, samt møter utenom etter behov. Foreldrene må samtykke til informasjonsutveksling før vi kan gi ut informasjon.
- Naturgruppa sammen med de ansatte på gruppen besøker skolen minimum en gang før sommeren.

PROGRESJON

[Les om progresjon i rammeplanen.](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Vi følger egen progresjonsplan i planlegging og vurdering av eget arbeid i barnehagen
- Gjennom progresjonsplanen sikrer vi progresjon hos de ulike aldersgruppene og de ulike utviklingsnivåene barnegruppene består av.

FAGOMRÅDENE

[Les om fagområdene i rammeplanen.](#)

Kommunikasjon, språk og tekst.

[Les om kommunikasjon, språk og tekst i rammeplanen.](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Bruke systematisk observasjon for å kartlegge barns språkutvikling.
- Sette inn tiltak der språkutviklingen er sein.
- Legger til rette for smågrupper med språkstimulering. Gjennom samtale, dialogisk lesing, bruk av snakkepakken, språktrappa, grep om begreper, digitale verktøy for språkstimulering
- Vi bruker bøker, rim og regler, fortellinger og sanger aktivt sammen med barna
- Vi leser bøker på begge målformer; bokmål og nynorsk
- Støttende språkstrategier i hverdagssamtaler

Kropp, bevegelse, mat og helse

[Les om kropp, bevegelse, mat og helse.](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Legge til rette for at alle barn opplever glede og mestring i fysiske aktiviteter
- Benytte seg av kunnskap om det enkelte barns forutsetninger når en planlegger ulike aktiviteter
- Støtte og oppmuntre i barns utforsking og testing av egne ferdigheter
- Gi barna muligheten til å bevege seg og utforske kroppskontrollen i ulikt terreng
- Tilby barn sunn og næringsrik kost
- La barna få delta aktivt i tilberedelse av måltider
- Gi barna gode rutiner i forhold til hygiene, som håndvask
- Personalet skal delta aktivt i motoriske aktiviteter sammen med barna

Kunst, kultur og kreativitet

[Les om kunst, kultur og kreativitet](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Materiell skal være tilgjengelig for barna
- Tilby og legge til rette for de enkelte barns uttrykk gjennom å benytte ulike materialer
- La prosessene være i fokus
- Støtte og oppmuntre de enkelte til å skape sitt uttrykk
- Gir barna kunstneriske inntrykk som de kan ta med seg inn i kunstleken
- Benevner og fokuserer på språket inn i formingsprosjektene med barna
- Følger barna gjennom en naturlig progresjon i deres kreative prosesser

Natur, miljø

[Les om natur, teknologi](#)

og teknologi

[miljø og](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Legge til rette for positive opplevelser i naturen
- Utforske og observere endringer i naturen gjennom årstidene
- Ha fokus på miljøvern og bærekraftig utvikling
- Være undrende og utforskende over ulike fenomener i naturen
- Besøke bondegårder i forbindelse med lemning
- Førskolegruppa besøker Vitenfabrikken
- Faste turdager og turplasser
- Formidle gode verdier og holdninger knyttet til natur, miljø og teknikk
- Være gode rollemodeller, og positive til barns nysgjerrige tilnærming til naturen
- Ta i bruk ny teknologi sammen med barna
- Undre seg å eksperimentere sammen med barna

Antall, rom og form

[Les om antall, rom og form i rammeplanen](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Være bevisst ulike matematiske begreper i omgivelsene og ta disse aktivt i bruk
- Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy og andre materialer for å inspirere barna til matematisk tenkning
- Være aktive deltakere i lek for å støtte og stimulere barnas evne og utholdenhet i problemløsning
- Legge til rette for matematiske erfaringer gjennom barnas lek. Berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler.
- Samspillssirkler
- Benytter oss av kunnskap og erfaringer fra USB i det daglige arbeidet

Etikk, religion og filosofi

[Les om etikk, religion og filosofi](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Møte alle barn og foreldre med respekt og forståelse
- Være åpen og nysgjerrig i møte med mennesker og ulike kulturer
- Være bevisst sin rolle som rollemodell
- Forebygge diskriminering og annen uønsket adferd
- Markere ulike merkedager fra norsk kultur, og eventuelle andre kulturer som er representert i barnegruppa. Her må personalet være i dialog med foreldre i forhold til om de ønsker at barnehagen skal markere

Nærmiljø og samfunn

[Les om nærmiljø og samfunn](#)

Slik gjør vi det hos oss:

- Legge til rette for at barna blir kjent med barnehagens nærmiljø
- La barna få delta i demokratiske valg
- La barna bli kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner
- Gi barna en forståelse av ulike tradisjoner, levesett og familieformer
- Personalet skal vise respekt for ulike kulturer og tradisjoner

Trafikksikker kommune/trafikksikker barnehage.

Sandnes kommune har som mål å bli godkjent som trafikksikker kommune. Det innebærer blant annet at kommunen har en trafikksikkerhetsplan. Også barnehagene er involvert i arbeidet med trafikksikkerhet

Dette innebærer at barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet og nedfelles i barnehagens årsplan.

[Les mer om trafikksikker kommune på kommunens hjemmesider.](#)

[Les mer om trafikksikre barnehager på tryggtrafikk.no](#)

Barnehagens praksis på området og planer for utvikling av barnehagens trafikkopplæring.

Trygg i trafikken

Barna har rett til en trygg og god oppvekst, der trafikksikkerhet inngår. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for barna. Med å etablere holdninger og vaner tidlig vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet senere. Barn er trafikanter hver dag, enten som passasjerer, fotgjenger og etter hvert syklist.

Trafikksikkerhet i barnehagen

- Barnehagens trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeid
- Barnehagen har utarbeidet rutiner for å ivareta sikkerheten på tur og ved bruk av kollektivtransport
- Hvis barnehagen bestiller buss eller annen transport til tur skal vi kreve transportmiddel med godkjent sikkerhetsutstyr og bilbelte

Foreldresamarbeid/samarbeid mellom barnehagen og hjemmet

Foreldre og barnehageansatte er viktige rollemodeller for barna. Vi oppfordrer og ønsker at foreldre følger regler og rutiner ved henting, ikke slipp barna alene ut på parkeringsplassen. Foreldre går først ut og sist inn i bilen. Motoren stoppes/skrus av. Foreldre benytter seg av oppmerkede parkeringsplasser.

Vi har faste rutiner for hvordan vi opptrer med barna og på tur i nærmiljøet. Barna trener på å lære å stoppe, gå sakte, se seg for til alle kanter, vente på tur og ta hensyn til hverandre hvis de skal bli trygge trafikanter.

Trafikkopplæring i barnehagen:

- Barna lærer trafikkregler for fotgjengere
- Barna lærer om bruk av sansene sine i trafikken
- Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelme og refleks
- Barnehagen tar i bruk **Lyset og Tarkus, et trafikkpedagogisk opplegg for barnehagen, som verktøy.**

Barnehagen har utarbeidet en handlingsplan for trafikksikkerhet. Denne omhandler tiltak for å øke trafikksikkerhet på og utenfor barnehagens område, samt tiltak for å øke bevissthet rundt trafikksikkerhet.

TAUSHETSPLIKT

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og må skrive under på et taushetsløfte i forhold til informasjon vedrørende barn, de foresatte og personalet.

POLITIATTEST

Alle som jobber i barnehagen, må legge fram politiattest ved tiltredelse. Attesten skal vise om vedkommende er siktet, tiltalt eller dømt for seksuelle overgrep.

SAMARBEIDSPARTNERE

Barnehagen har mange samarbeidspartnere. Det er blant annet pedagogisk psykologisk tjeneste – PPT, styrket barnehagetilbud, helsestasjon, barne- og familieenheten, senter for flerspråklige barn og unge - FBU og skole.

Barnehagen har en lovpålagt [opplysningsplikt til barnevernet](#) som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse og utvikling står i fare.

Barne- og familieenheten

Barne- og familieenheten består av to avdelinger

- Avdeling barnevern
- Avdeling ressurscenter for barn og familier.

Planer i Sandnes kommune:

- [Kommuneplan](#)
- [Handlings- og økonomiplan 2023-2026](#)
- [Overordnet beredskapsplan Sandnes kommune](#)
- [Mal for sykefraværsoppfølging](#)
- [Miljørettet helsevern](#)
- [Standard for overganger i Sandnes Kommune](#)
- [Plan for psykisk helsearbeid](#)
- [Rekrutteringsveileder](#)
- [Plan mot barnefattigdom 2017-2025](#)
- [Plan for inkludering og integrering](#)
- [Folkehelse i Sandnes kommune](#)
- [Sandnes helt enkelt - Metodikk for arbeid med digitalisering, smartby og innovasjon i Sandnes.](#)
- [Kvalitetsplan for et helhetlig utdanningsløp i Sandnes kommune](#)

Barnehagens egne planer:

- **Progresjonsplan**